

Épületfotó - lakó-és üzletház (Budapest, Deák Ferenc u. 17.) főhomlokzata

Leltári szám: VLT 372.1.1 

Alkotó: Kollár, József (1869 - 1943) / építész
Révész, Sámuel (1877 - 1928) / építész

Készítés ideje: 1910-1913

Készítés helye: Budapest

Technika: digitális fotó

Budapest Főváros Levéltára őrzi az épület 1911-es helyszínrajzát Révész és Kollár aláírásával, továbbá egy 1911-es tervsorozatot és annak 1912-es módosított változatát. Az utcai homlokzati rész 1912-es szerkezeti rajzai is megtalálhatók a levéltárban (pince, földszint, magas földszint, mezzanin, I. emelet) a Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely pecsétjével, továbbá Gut Árpád és Gergely Jenő vasbeton tervező irodájától egy 1912-es vasbeton tervsorozat, és két terv az udvari vasszerkezetű üvegtetőről Haas és Somogyi: Luxfer Prisma-Gyár pecsétjével.

Az 1911-es tervsorozat (földszinti, mezzanin, I., II., IV. emeleti alaprajz és egy metszet) felirata szerint Dr. Horváth Lipót és Dr. Halom Dezső urak számára készült a négyemeletes bérházhoz. Mindegyiken szerepel Révész és Kollár aláírása. Az udvart négy oldalról veszik körbe az épületszárnyak, amelynek kétharmadát üvegtetővel fedett beépítés foglalja el. Az alsó három szinten foglalják el helyiségek a teljes utcai frontot. A földszinten az udvarig benyúlnak az üzletek. Az udvart raktárak veszik körbe. A főbejárat a középső tengelytől jobbra tolva, vele szemben a hátsó szárnyban lépcső került kialakításra. A mezzanin szinten és az I. emeleten üzletek szerepelnek az utcai és a két oldalszárnyban, csak a hátsó szárnyban alakítottak ki lakást. A kapualj jobb oldalán egykarú lépcső vezet fel a mezzaninra, ahonnan az udvarba ívesen beépített lépcsőn lehet felfelé tovább közlekedni. A terven a lépcső orsó terében lift szerepel. A II. és a IV. emeleten a főhomlokzat hátraugratva jelenik meg. Az utcai szárnyban az így keletkezett terasz köré szerveződik a két, egymásra szimmetrikus, középen találkozó lakás. Az udvari szárnyakban a hozzájuk tartozó ebédlő, cselédszoba és konyha került kialakításra. A hátsó szárnyban ugyanúgy egy lakás szerepel, mint az alsóbb szinteken.

A módosított terveken (mezzanin, magas földszint, I-III. emeleti és műterem alaprajz, hosszmetset) a főlépcsőház liftje már a megvalósult állapotnak megfelelően a lépcsőház jobb oldalára került, amelyen kívül még egy lift szerepel a hátsó lépcsőház mellett. Ennél a sorozatnál lakások a második emelettől szerepelnek a terveken. A magas földszinten és az I. emeleten a hátsó szárnyban lakás szerepel, a többi szárnyat irodák foglalják el. A többi emelet az 1911-es sorozathoz hasonló kialakítást kapott. A negyedik emeleten, amely már a padlástér, az utcai lakások felett szimmetrikusan két műterem került elhelyezésre. Erre a szintre, a jobb oldali szárnyba került a házmester lakása.

Irodalom

- Gerle János, Kovács Attila, Makovecz Imre: *A századforduló magyar építészete*. Szépirodalmi Könyvkiadó – Bonex, Budapest, 1990. - p. 168.
- *Építő Ipar*, 35. (1911). 1911. - p. 244.

